

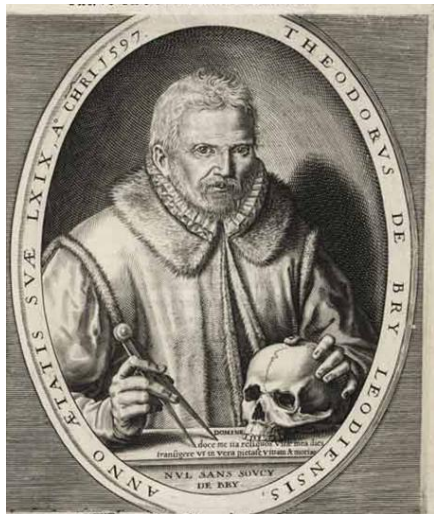
Wapenboek Bibliotheek Arnhem
code kluis 779 C1249

Bewerking en wapenbeschrijvingen door **Anton C. Zeven**, Wassenaar 2017. Uit de hand gefotografeerd rond 2000.

Latijnse teksten laat ik veelal onvertaald.

Voorgedrukt albumbladen met ruimte voor een wapentekening, onderschrift voor de naam en bovenschrift voor een spreuk. 20 juli 1967 Bibliotheek Arnhem aankoop.

Wapenboek beschreven door **H. Chr. van Bommel**. 2003. 150 jaar Bibliotheek Arnhem. Geschiedenis en collecties. Arnhem. Uitgave.

Afb. van Theodorus de Bry, van Luik door Jan Jacob Boissardus.

THEODORUS DE BRY LEODIENSIS ANNO
AETATIS SVAE LXIX A° CHRI 1597

Hij is in 1597 69 jaar oud; dus is hij in ca 1528 geboren.

EMBLEMATA NOBILITATI ET VULGO SCITU
DIGNA singulis historijs symbola adscripta & elegantes
versus historiam explicantes.

15 Impressum 93

Francoforti ad Moenum 1593

Dirk van Brij was geboren te Luik 1528. Hij werd plaatsnijder, d.w.z. graveur in zijn geboorteplaats. In 1570 probeerde hij en anderen het Lutherse gedachtegoed in Luik in te voeren. Dit mocht niet en als straf werd hij verbannen en werden zijn bezittingen verbeurd verklaard. Hij vestigde zich in Frankfurt am Main, waar hij als weer zijn beroep op hoog niveau kon uitoefenen, Hij overleed in 1598 aldaar. Na zijn overlijden werden nog werken, waarin zijn gravures waren opgenomen door zijn zoons uitgegeven.

Lit. J. Immerzeel Jr. 1842. *De levens en werken van Hollandsche en Vlaamsche kunstschilders, beeldhouwers, graveurs en bouwmeesters.*

Eronder:

Stam Und Wapenbuchlein

Kunstliche Figuren, sampt zierliche[n] Comparente[n], von allerley Blum Werck Gotisch[n]
etc. Dergleich erclarung, Auch vo[n] a[b]kunst.

Beid fur Adels Persone[n] und allerha[n]de St[an]de

Alles vo[n] Newem artlich in Kupffer gestohe[n] und an tag geben. Durch Dieterich vo[n]
Bry.

Kortom zijn boek was geschikt coor edelen en personen van alle standen.

Gysbert van Raesfelt spoos mee a In Doo A°: 1637

Diderick Vunck Toe der Westenborch Anno 1639

Daaronder:

Sed cam me possidet

Joh: van Harn 1659
Ex donation Pauli (bijgeschreven) Sluijkens
Apud Gelres rei (bijgeschreven) Praefecta
d.9 Septemb 1659

Enkele vrienden beperkten zich tot een rijmpje of gedichtje. Ik noem er één:

p 92v

Het is gesont voor Siel en Lieff

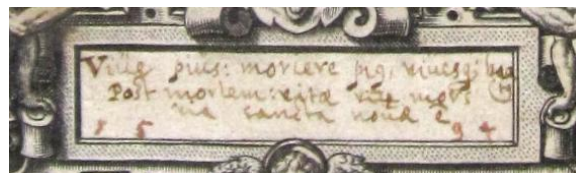
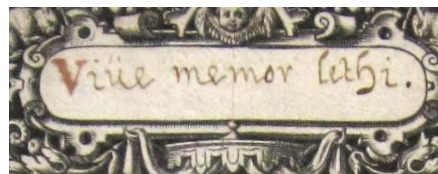
Elck een zijn glas en Elck sijn Wijff

(w.g.) CVE Anno 1642.

N.B. Spreek Wijff uit als wief.

Een dergelijke gravure met ruitvormig schild kon voor een vrouw worden ingekleurd.

De transcriptie laat ik aan de lezer over.
1594

Een schuinlinks geplaatste ongesteelde spade, beladen met een doodskop. Helmtaken een half naar links gewende doodskop, gedekt door helmkleden. Helmtaken een zandloper tussen een vlucht getopt door een balans en overtopt door een Hermeshoed.

Van Bemmels toelichting

In zijn inventaris van handschriften in de Arnhemse Bibliotheek beschrijft Van Bommel het onderhavige stuk. Naast de reeds bovenvermelde basisgegevens geeft hij alleen de nummers van de bladzijden waarop het wapen Wyntges (meestal als alliantiewapens) afgebeeld of de naam staat.

Wapens

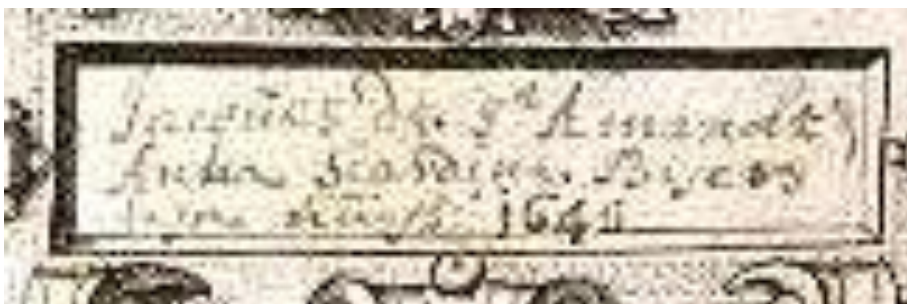
005v : Jacques de St Amandt 1645

Alliantiewapen van Jacques de Amandt & Anna Siardine Byers syne huys[vrouw] 1645
Ongekleurd wapen.

de Amandt: schuinlinks gedeeld, I. een uit de deellijn komende om een zwaard kronkelende naar links gewende slang, II. drie vijfpuntige sporen (1-2). Helmteken: de om het zwaard kronkelende slang.

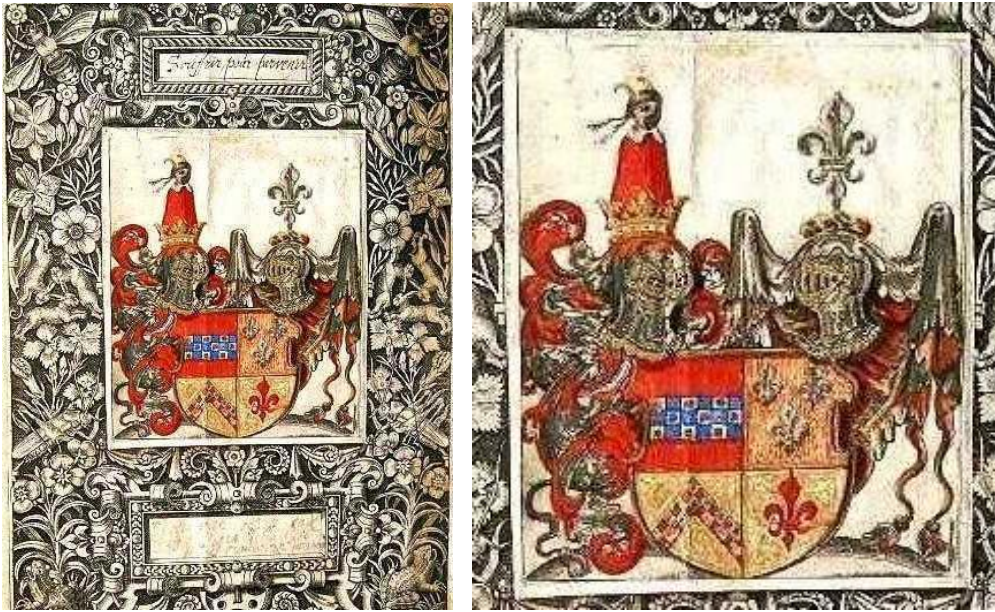
Spreuk: SELON

Op p 006r in potlood Jacques de S. Amandt et Byers

CBG: Tourou de St. Amand.

Gedeeld, I. in rood een omgekeerd zilveren zwaard goud gevest, waaromheen een kronkelende gouden slang, II. in rood drie zilveren sporen boven elkaar. **Byers** vrouw: drie ?brandende halfbolvormige kaarsen. Helmteken: de uitkomende slang van het schild.

P012v gehele pagina ingeplakt. **Joh. van Harn** ende Juffr. syn Huys vrou 79 ja[ar]: 1660 Gevierendeeld, 1. (in rood een zilver en blauw geschakeerde dwarsbalk (van Harn), 2. in goud drie zilveren lelies (2-1), 3. in goud een goud en rood geschakeerde keper, 4. in goud een rode lelie (Wijntges).

Twee helmetekens: rechts gedekt door een gouden kroon, waaruit een morenborstbeeld met rode jas, zilveren kraag en zilveren hoofdlint; links op een gouden en zwarte wrong een e zilveren lelie. Dekkleden: rechts: rood en blauw, links: op een gouden en rode wrong, een zilveren lelie.

Spreuk: *Souffrir pour parvenir*

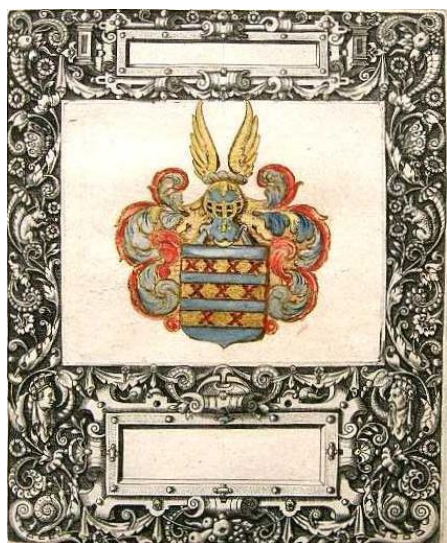
Omdat de namen vaag te lezen zijn is boven de tekening in inkt geschreven:vandaar dit bijschrift. wapen Joh. van Harn.

ACZ: kwartier 3: in de heraldiek is zilver op goud ongebruikelijk. Johan van Harn of zijn huisvrouw (of beiden) was (waren) in ca 1581 geboren.

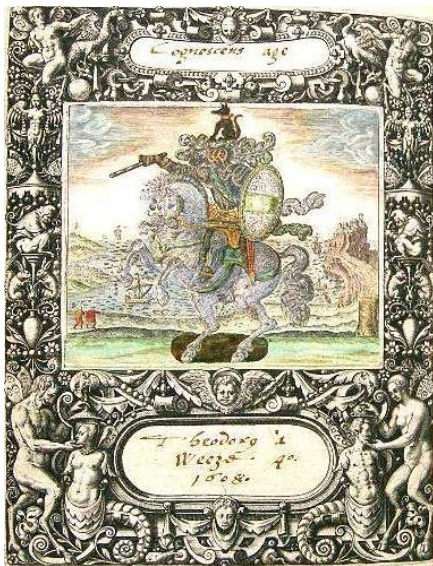
p 013v **Daniel van Zijel**

In rood een gouden adelaar met zwarte bek en klauwen. Helmteken: een zilveren kroon, waaruit de adelaar van het schild komt. Dekkleden: goud, rood en blauw. Spreuk: *eer voor goet*

p 019 in potlood[van] **Persijn**

In blauw drie gouden dwarsbalken, de bovenste beladen met vier, de middelste met drie en de onderste met twee rode schuinkruisjes. Helmteken: een blauw en gouden wrong waaruit twee gouden vleugels. Dekkleden: rood en blauw.

p 024v **Theodor[us] à Weeze**, A° 1608 Hij heette waarschijnlijk Dirk van Weeze/Weese.

In zilver een groene dwarsbalk. Helmtteken: op een groen-zilveren wrong een zwarte windhond met gouden geringde halsband.

Spreek: *Cognoscens age* = geleerdheid/kennis komt

p 27v tekst **Ceser Duijck** 1650

In goud een rode zuil vergezeld van drie buigende (duikende) zwarte eenden met rode bek en poten. Helmteken: een antieke vlucht goud en zwart.

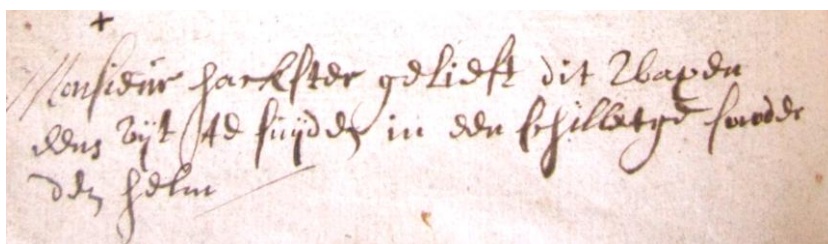
Con Cordia = harmonie

Spreuk: *Patienses par forse*

Bijgeschreven: *Monsieur Hackster gelieft dit Wapen aldus vilt [uit] te snijden in een Schilletje sonder den helm.*

Wie Hackster is en waarom hij die opdracht krijgt weet ik niet. De naam Hakster als familienaam werd in Zwolle. en Haaksbergen gevonden.

Ceser Duijck, geb. 1619, lieutenant (1653), zv Adriaen Duijck en Clara van Berchem, otr./tr. Delft 28 dec. 1652/22 jan. 1653 Catharina Clara Hanrique.

p 29 8 kwartieren: Er is gepoogd het wapenschild goud te kleuren, maar bij het derde schild is de wapenschilder gestopt.

De tekst tussen wapenschilden is moeilijk te lezen. Ik heb gepoogd de namen te extraheren

De droogscheerderschaar van het wapen Vunck is uit hoffelijk schuinlinks geplaatst.

Roelof Vunck van Anna van Weverdt

Cornelius Vunck Dederica van Tartar

Adolph Vunck Johanna van Meeckeren

Diederick Vunck Ida van Meverden

*Roelof Vunck van anholdt natus anno 1475
Anna van Weverdt, sien huijßfrouwe
Man en Wijff: sindt ter Sijlen ende van
Lijffs*

*Cornelius Vunck Capitein binnen den Dam
in Vrieslandt anno 1514 Dederica van
Tartar sien huijßfrouwe
Volgens internet wordt onder Dam in*

Vrieslandt de stad Appingedam bedoeld.

*Adolph Vunck natus anno 1543 Joanna van Meeckeren sien huijßfrouwe obijt anno [15]89
und sien huijßfrou Vunck anno 1612*

*Diederich Vunck natus anno 1567 den 11 december Ida van Meverden sien huijßfrouwe obijt
anno 1617*

Eindtekst onduidelijk.

van Weverdt: beladen met drie dwarsbalken.

Ik weet niet wie zij is. Wel vond ik op Internet historici.nl > genoemd wordt Alexander van Weverdt, in 1625 – 1632. Hij correspondeert met Constantijn Huijgens en vraagt hem om aan Z.H. dat zijn tweede zoon Everwijn, die ritmeester in Frankrijk is aan te bevelen bij de abt de Mouson, die hem al een commissie beloofd heeft.

In 1645 legt Everwijn de eed af als luit.-kolonel in het Leger der Staten.

van Tartar of staat er van Tarten: een wassenaar overtopt met een mogelijk 11 puntige ster, alles van goud.

van Meeckeren: een verkort smal schuinkruis waarvan de armen eindigen in schrevels, en tussen elk armenpaar een droogscheerdersschaar met de punten omlaag.

N.B. Het verkorte schuinkruis moet een schuinkruis zijn.

van Meverdt/Meverden: in blauw twee toegewende zilveren vleugels.

p 031av **Adolph Vunck** ende cc **Johanna van Meeckeren** zijn huys:

Ongekleurd alliantiewapen gedeeld, I. een primitief aangegeven zuil (Adolph Vunck) ende II:een smalle schuinkruis tussen elk armenpaar vergezeld van een droogscheerdersschaar met de punten omlaag (Johanna van Meeckeren zijn huys[vrouw]). Twee helmtekens: een uitkomende adelaar, en een naar rechts gewende mansborstbeeld met haarband.

Spreuk: *Spes mea in Deo* (in God mijn hoop)

p 042v

Wapen **van Harn**, dat op p 041v herhaald wordt. Waarom dit wapen tweemaal wordt aangebracht is niet vermeld.

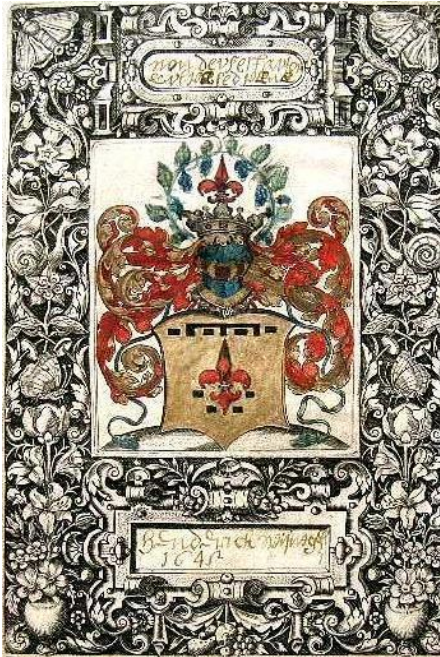
p 031v Ingeplakt. bladzijde. Alliantie wapen van **Balthazar Wijntges** en Juffr. **Aeltien van Teylingen** zijn Huysvrouw.

Twee wapenschilden. 1. in goud een rode lelie (Wijntges) en 2. in goud een rode leeuw met blauwe tong en nagels en over alles heen een blauwe barensteel. Beide schilden gedekt door een kroon. met drie hangers (van Teylingen).

p 039 Ingeplakte bladzijde Alliantiewapen van Jonker **Laurens van Teijlingen** Baillou van Bergen, en Joffr **Cristina Wijntges** zijn Huisvrouw

In goud een rode leeuw (van Teijlingen); in goud een rode lelie (Wijntges). Beide schilden gekroond.

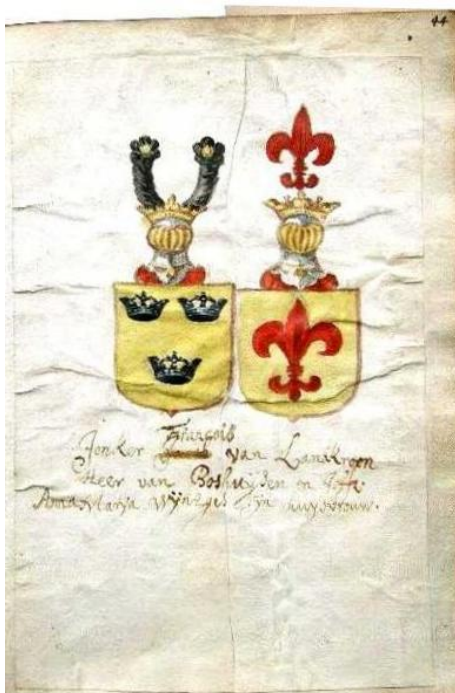
p 041v
**Henderick
 Wijntgens**
 1645

In goud een rode lelie, en achte zwarte liggende blokjes, waarvan vier in het schildhoofd en vier aan de onderzijde van de lelies (2-2), eveneens in het schildhoofd vergezeld van

een zwarte barensteel met drie hangers die de vier blokjes scheiden. Helmteken: een kroon waaruit een lelie van het schild komt, en die omgeven is door twee halfronde naar elkaar toe buigende groene bebladerde en betroste takken, elk bestaande uit een blad aan de buitenzijde en een blauwe druiventros aan de binnenzijde. Dekkleden: goud en rood.

Spreek: moeilijk leesbaar. Daarom heft een eigenaar het op de volgende pagina (p 042r) in net opgeschreven:

Non Deus est autor culpe, sed criminis ultori: pro meritis custis praem la custodia dabit

p 044 Ingeplakt pagina. Jonker **Francois van Lanskroon** Heer van Boshuijsen en Joffr. **Anna Marija Wijntges** sijn huysvrouw

Alliantiewapen. Man: in goud drie zwarte kronen. Helmteken: een kroon waaruit twee zwarte berenpoten, houdende in de klauwen een zilveren bal. Vrouw: in goud een rode lelie. Helmteken: een kroon waaruit de lelie van het schild.

p 045 **Isaack de la Cureé de Turires** en Joffr. **Hendrick Barner** zijn Le huisvrouw
Een ongekleurd wapen.

Gevierendeeld, 1 en 4. vijf aanstotende schuinlinks geplaatste gouden ruiten, samen als een schuinbalk geplaatst 2 en 3. een adelaar. Helmtaken: op een gouden kroon een naar rechts gewende uitkomende en gekroonde leeuw.

Spreuk: *Nosci teinscan*

p 046 ingeplakt pagina **Hendrik Wijntges** en Joffr. **Geetruyd van Tuijl** zijn Huysvrouw

Alliantiewapen: in goud een rode lelie. Wijntges); in zilver drie rode braskoppen (2-1) (van Tuijl).

Beide schilden gekroond.

*Nella Q8QVs la B.
Natura et nomine
Virtute et sanguine*

gouden gedopte eikel steekt. Dekkleden: goud en blauw.

p 047v
Benignus Salmasius 1650

In blauw een ingebogen gouden keper, vergezeld van drie eveneens gouden gesteelde en gedopte eikels, twee boven en één in de schildvoet.

Helmteken: een kroon waaruit een omgekeerde

N.B. Salmasius = Saumaise, afgeleid van Saumure. Hij was raadsheer in Dijon. In een Frans gedicht meldt hij nog dat zijn voornaam Benigne en zijn achternaam Saumaise is.

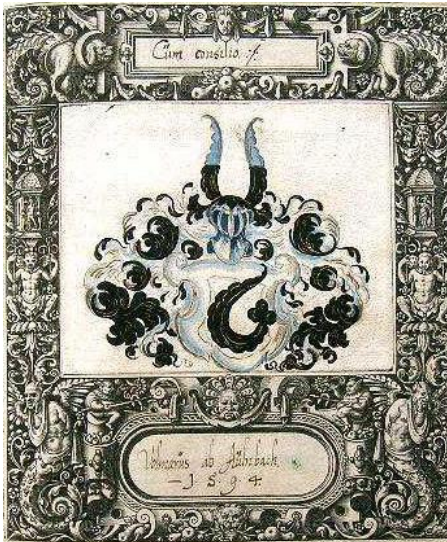
p 50v een naamloos wapen (links). Dit wapen wordt op p 052v herhaald.

p 052v **Joannes Henricus ab Elis** iv94 = 1594

Doorsneden, A. in rood een gouden naar links gewende uitkomende leeuw, de leeuw heeft mogelijk iets in zijn opgeheven klauw. B. effen zilver. Helmteken: een naar links gewende rode uitkomende leeuw tussen een rode vlucht, waarvan de vleugels beladen zijn met zes zilveren parels (2-1-2-1). Dekkleden: zilver en rood.

In het met name genoemde wapen is rood vervangen door oranje met de leeuw goud.
Nile sine ratione

f 057 **Volmarus ab Aülnbach** 1594

In zilver een zwarte steenbokhoorn. Helmteken: twee hoorns, doorsneden zilver en zwart.
Dekkleden: zwart en zilver.

Spreuk: *Cum consilio* :/:

f 061v geen naam een wolfsklem

Op goud een rode schuinlinks geplaatste wolfsklem met de klem boven. Helmteken: op een gouden en rode wrong een gouden vlucht, elke vleugel beladen met wolfsklem van het schild, die op de linkervleugel schuinrechts, en die op rechtervleugel schuinlinks geplaatst. Dekkleden: goud en rood.

f 062v **Gysbert van Raesveldt** ende **Elisabet van Till**
zijn huisvrouw

Alliantiewapen, gedeeld, I. in goud een blauwe dwarsbalk (Van Raesfelt), II. in rood een zilveren gevederde pijl met de punt omhoog rechts en links vergezeld van een eveneens zilveren ring. Helmtaken: een gouden kroon waaruit een gouden vlucht, de rechtse vleugel beladen met een schuinlinkse blauwe schuinbalk, de linker met een blauwe schuinbalk. Een baldakijn van blauw en zilver.
N.B. Het zal de bedoeling geweest zijn het wit van het baldakijn met goud in te kleuren.

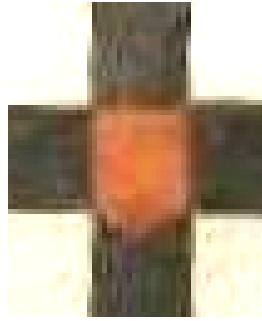

f

066v **D. V. Haersolte**

Niemant bij ick Niemand wil ick

In goud drie zwarte kepers boven elkaar. Helmtaken: op een goud-zwarte wrong drie lisdodden met gouden stengels en zwarte bloeiwijzen. Dekkleden: goud en zwart.

p 083v ingeplakt. Alliantiewapen, bijgeschreven **Torblicke / Reidt**

Gedeeld, I. in zilver een zwart kruis, een hartschildje beladen met een rode schildje, dat beladen is met een rood ? (Torblieke), II. in zilver drie uitgerukte rode hanenkoppen (2-1) (van Reidt). Helmteken: op een zilveren-zwarte wrong drie waaiersgewijs geplaatste zilveren struisveren

ACZ: of is het hartschild goud beladen met een rode ?.

p 73v waarschijnlijk een aanzet tot het wapen **Van Haersolte**.

f 085v ingeplakt geen naam.

Mogelijk een alliantiewapen **onbekend / Wijntges**
 Man: doorsneden, A. in zilver een zwarte schuinbalk, II. in goud negen zwarte blokjes (4-3-2); in goud een rode lelie (Wijntges)/ Helmteken: op een zwart-zilveren wrong een zilveren/lichtblauwe engel.

f 090 ingeplakt **Joh. Wijntges** [en] **Hese Bufkens** Echtel:

Alliantiewapen. Gedeeld, man: I. in goud een rode lelie (Wijntges), vrouw: II. doorsneden, A., zwart beladen met twee gouden balken, II. gedeeld in zes stukken, rood en goud en een schildhoofd: blauw beladen et twee zilveren bloemen. Helmteken: op een rode en gouden wrong een lelie van het schild, die omgeven is door twee halfronde naar elkaar toe buigende groene bebladerde en betrorste takken, elk bestaande uit een blad aan de buitenzijde en een blauwe druiventros aan de binnenzijde. Dekkleden: goud en rood.

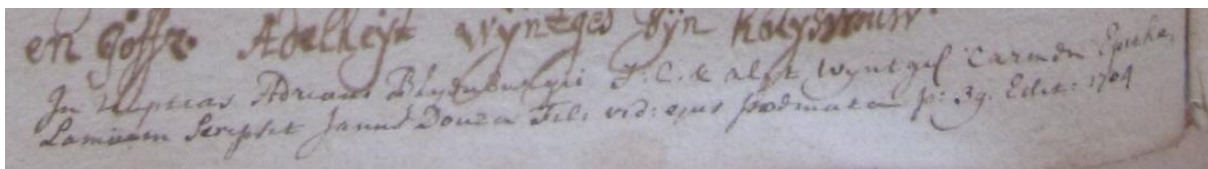

f 101v ingeplakt. Alliantiewapen Jonker **Adriaen van Blijenburgh** schout tot Dordrecht en Joffr. **Adelheijt Wijntges** zijn Huysvrow

Gedeeld, I. in zilver een zwarte verlaagde keper, vergezeld van drie omgewende zwarte vogels zonder poten. Helmtaken: op een zwart-zilveren wrong twee zwarte trompetten. Dekkleden: zilver en zwart.

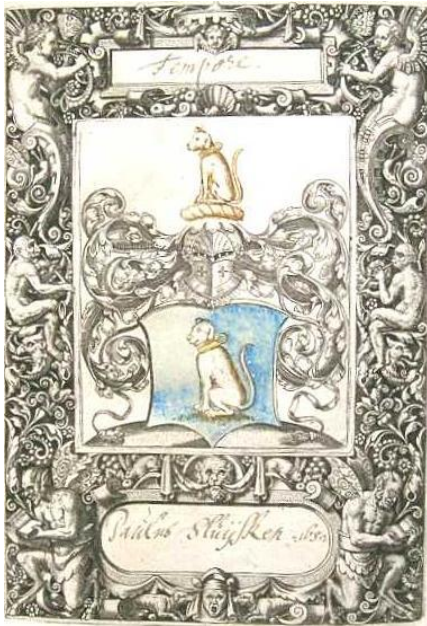
De namen ook als Adriaen Blijenburgh en Alyt Wyntges.

ACZ: de volgels waarschijnlijk uit hoffelijkheid omgewend. In Dordrecht komen meerdere personen met de naam Adriaen van Blijenburgh voor. Veelal met een ander wapen.

f 125v geen naam

In zilver een verlaagde rode keper, vergezeld boven van een zwarte molenijzer en beneden van gouden T-kruis. Helmtaken: een vlucht, de rechter doorsneden van zilver en goud met op de snijlijn een zwart molenijzer, en de linker vleugel doorsneden van rood en zilver met op de snijlijn een zilveren molenijzer. Dekkleden: rechts goud en zilver, links rood en zilver.

f145v **Paulus Sluijsken** 1652

In blauw een zilveren brakshond met gouden geringde halsband. Helmteken: op een wrong de hond van het schild.

Spreuk: *Tempore*

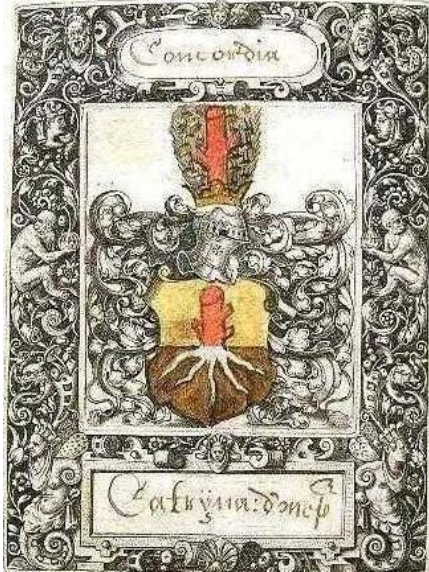
f 150 Alliantiewapen. **Constantinus Wijntgens** [en] **Jacoba van Bastenburch** zijn huysvrouw

In goud een rode lelie, vergezeld van acht vierkante blokjes, vier in het schildhoofd naast elkaar en vier in de schildvoet (2-2), eveneens vergezeld van een barensteel.

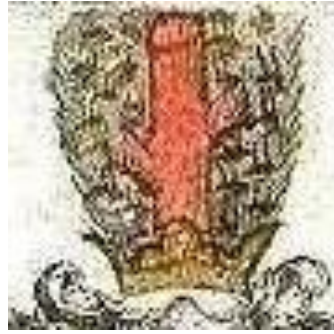
In zilver een rode schuinbalk beladen met drie gouden sterren en in het bovenste kwartier een gouden kruis. Helmteken: een kroon waaruit een lelie van het schild komt, en die omgeven is door twee halfronde naar elkaar toebuigende groene bebladerde en betrorste takken.

Dekleden: een baldakijn, vermoedelijk van goud en rood.

Spreuk: *post nuouiiir [?] phebus*

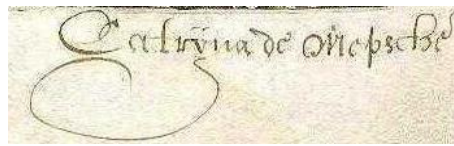
Catharijn de Mepsche, ov. 1624, tr.
Lockquenghien, te Brussel. //toby48.home.xs4all.nl

f157v **Catrijne d'mep**

daaronder **Catrijne dMepsche**

Doorsneden, van goud en bruin met een rechtop geplaatste uitgerukte boom zonder kruin met vijf wortels over de doorsnijding heen, van rood en zilver. Helmteken: een uitkomende rode boomstronk geplaatst op een waaier van pauwenveren.

Spreuk: *Concordia*

Antoine de

f 171v **Constantin** Wijntges *post nubila phebus*

13
Anno 1647 Jan ----
3

N.B. 3 januari 1647 oude stijl = 13 januari 1647 nieuwe stijl.

f 172

Fransinus Wyntges 3 Jan 1647